

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра менеджменту і адміністрування

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт та контрольної роботи

з дисципліни

***«ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ
В УПРАВЛІННІ»***

Харків 2020

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 10 лютого 2020 року, протокол № 7.

Методичні вказівки рекомендовано для здобувачів вищої освіти за другим навчальним рівнем спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Логістика», «Бізнес-адміністрування» та спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Укладачі:

проф. О. Г. Дейнека,
доценти О. В. Семенцова,
Ю. О. Крихтіна,
О. Л. Васильєв

Рецензент

проф. Кірдіна О.Г.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Загальна характеристика дисципліни.....	5
2 Мета та завдання викладання дисципліни.....	6
3 Зміст навчальної дисципліни.....	7
4 Загальні вимоги до виконання контрольної роботи.....	13
5 Завдання та методичні вказівки до виконання лабораторних занять.....	14
6 Ситуаційні завдання до курсу.....	31
Тестові питання.....	35
Питання для самоконтролю.....	53
Список літератури.....	54
Ресурси мережі Internet.....	57

ВСТУП

Стати лідером на ринку, підвищити ефективність роботи персоналу, створити оптимальну структуру управління – це першочергові завдання керівника підприємства. Для потреб управління підприємством необхідно мати повну та своєчасну інформацію, процес отримання та використання якої потребує належної організації. Відповідно це зумовлює широке застосування пакетів і програм, завдяки впровадженню яких підвищується оперативність обробки даних і вірогідність ділової інформації, приймаються об'єктивніші фінансові й управлінські рішення. Проте сьогодні ще далеко не всі підприємства, установи та організації автоматизували виконання завдань, пов'язаних зі специфікою їх діяльності, управлінням персоналом. Наявність цих та інших питань зумовлює актуальність та практичну значущість вивчення дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні».

Базою проведення лабораторного практикуму є самостійна підготовка здобувачів вищої освіти. Таким чином, перед тим, як приступати до виконання лабораторних робіт, здобувач вищої освіти повинен:

- ретельно вивчити теоретичний матеріал за темою відповідної лабораторної роботи;
- виконати домашнє завдання та продумати відповіді на контрольні питання;
- вивчити програму та методику лабораторних досліджень, підготувати макети таблиць.

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо 91 – 100 % завдань і відповідей правильні. Оцінка «добре» виставляється, якщо 71 – 90 % завдань і відповідей правильні. Оцінка «задовільно» виставляється, якщо 51 – 70 % завдань і відповідей правильні. Якщо більше половини завдань і відповідей неправильні, то робота вважається не зарахованою та повертається здобувачу на доопрацювання.

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інформаційні системи і технології в управлінні» є однією з професійних дисциплін підготовки здобувачів вищої освіти за другим навчальним рівнем 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Логістика», «Бізнес-адміністрування» та спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» і пов'язана з освоєнням теоретичних засад та набуття практичних навичок щодо застосування сучасних інформаційних систем в управлінні організаціями та їх структурних підрозділів.

Володіння сучасними інформаційними технологіями значно підвищує ефективність та якість праці менеджерів. Спеціалісти, які засвоїли новітні програмні засоби, можуть використати їх для підтримки управлінської діяльності, прийняття рішень та облікової діяльності. Вивчення дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні» передбачає знання здобувачами вищої освіти сучасного стану розвитку інформаційних технологій та умінь працювати у конкретних автоматизованих інформаційних системах, що використовуються в сучасних організаціях та підприємствах. Викладається після вивчення здобувачами вищої освіти курсів «Інноваційний розвиток підприємства» та «Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті».

З дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні» навчальним планом заочної форми навчання передбачено виконання в другому семестрі письмової домашньої контрольної роботи, яка є однією з форм самостійної роботи здобувачів заочної форми в міжсесійний період. Контрольні завдання складені відповідно до вимог робочої програми дисципліни з урахуванням модульного принципу організації навчального процесу і рейтингового оцінювання знань здобувачів з кожного із залікових модулів.

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх менеджерів знань і вмінь щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення управлінської діяльності в організації.

У **результаті** вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутність інформаційних систем та їх значення в управлінні сучасними організаціями;
- сучасний стан і тенденції розвитку інформаційних технологій;
- методологію і розробку інформаційних систем, визначення їх якості та ефективності;
- основні засади управління інформаційними ресурсами та технологіями;
- стратегічну та оперативну спрямованість інформаційних технологій у бізнесі;
- формування інформаційної структури підприємств, організацій та їх підрозділів;
- типологію управлінських інформаційних систем;
- визначення основних характеристик експертних систем;

уміти:

- використовувати інтегровані автоматизовані інформаційні системи у бізнесі;
- використовувати технології штучного інтелекту в управлінні організаціями;
- використовувати інтернет в управлінській діяльності керівних кадрів;
- приймати управлінські рішення на підставі інформації, отриманої за допомогою автоматизованої інформаційної системи.

мати уявлення:

- про розвиток і запровадження в організації систем підтримки прийняття рішень;

- застосування електронної комерції у практичній діяльності організації;
- здійснення електронних платежів та забезпечення їх безпеки;
- створення та використання в організації інформаційних локальних та регіональних мереж Інтранет та Екстранет;
- роботу в конкретних автоматизованих інформаційних системах, що використовуються в сучасних організаціях.

Вивчення дисципліни включає лекційні (аудиторні) та практичні заняття, що забезпечує закріплення теоретичних знань, сприяє засвоєнню практичних навичок використання інформаційних систем в управлінні підприємством (організацією) в ринкових умовах, допомагає в розвитку системно-аналітичного мислення.

3 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ 1. Основи інформаційних систем управління підприємствами

ТЕМА 1. Вступ до інформаційних систем у менеджменті

Роль інформаційних систем в управлінні сучасними організаціями. Реальний світ інформаційних систем. Ресурси і технології інформаційних систем. Глобальне інформаційне суспільство. Основоположна роль інформаційних систем в управлінні організацією. Зростаюча цінність інформаційних технологій. Організації, що орієнтовані на роботу в інтернеті. Конкурентні переваги підприємств, що використовують інформаційні технології. Значущість використання інформаційних технологій в управлінні організацією для здійснення бізнесу на міжнародному рівні.

ТЕМА 2. Етапи розвитку та сутність інформаційних систем у менеджменті

Концепції розвитку та проектування інформаційних систем. Етапи розвитку інформаційних систем. Поняття інформаційної

системи. Мета створення управлінських інформаційних систем. Завдання інформаційних систем. Традиційні інформаційні системи та автоматизовані. Сутність автоматизованої системи управління. Переваги та недоліки використання автоматизованих систем управління. Складові компоненти управлінських інформаційних систем.

Основні ресурси інформаційних систем: людські, апаратні, програмні, мережеві, інформаційні. Тенденції в інформаційних системах. Системи підтримки виконання операцій. Системи управління процесами. Системи підтримки прийняття управлінських рішень. Інші види інформаційних систем: експертні, управлінських знань, стратегічної інформації, бізнес-інформації, інтегровані інформаційні системи. Умови успішного функціонування менеджерських інформаційних систем.

ТЕМА 3. Типологія інформаційних систем у менеджменті організацій

Перехід від традиційних до інтегрованих автоматизованих інформаційних систем у бізнесі. Основні структурні частини функціонування інформаційної системи у менеджменті організації: управління маркетинговою діяльністю, управління людськими ресурсами, управління фінансами, управління виробничими процесами, здійснення бухгалтерського обліку. Підтримка бізнес-процесів спеціалізованими інформаційними системами. Типи інформаційних систем, що використовуються в організаціях з різними напрямками основної діяльності. Маркетингові інформаційні системи.

Інтерактивний маркетинг, ведення автоматизованого продажу, реклама та товаропросування, цільовий маркетинг, маркетингові дослідження та прогнозування.

Операційні інформаційні системи: комп'ютерно-інтегровані операції, автоматизовані системи виконання операцій, єдина операційна мережа, управління процесами, управління технологічним обладнанням.

Інформаційні системи управління персоналом: стратегічне, тактичне та оперативне використання персоналу організації; постійні співробітники, навчання персоналу.

Фінансові інформаційні системи: управління грошовими потоками, управління інвестиціями, бюджетування, фінансове прогнозування та планування.

Бухгалтерські інформаційні системи: облік платежів, облік розрахунків, ведення головної книги, складання балансу організації.

ТЕМА 4. Планування розвитку менеджерських інформаційних систем

Процеси організаційного планування інформаційних систем: основні етапи. Формування бізнес-шляхів розвитку організації для створення оптимальної архітектури інформаційної системи та оперативних планів. Системний підхід до планування менеджерських інформаційних систем. Методологія планування інформаційних систем: підходи та сценарії. Моделі розвитку організації з використанням комп'ютерних пакетів підтримки прийняття управлінських рішень.

Планування реалізації процесу щодо впровадження інформаційної системи на підприємстві. Технічна та програмна підтримка інформаційних систем. Забезпечення послуг підтримки функціонування інформаційних систем: основні фактори.

Управління організаційними змінами в процесі впровадження нових видів інформаційних технологій. Заходи щодо планування реалізації інформаційних систем: тестування, збирання та ведення необхідної документації, навчання персоналу, організація обслуговування інформаційних систем в організації.

ТЕМА 5. Управління інформаційними системами в організації

Управління інформаційними ресурсами та технологіями. Стратегічна та оперативна спрямованість інформаційних технологій у бізнесі. Позитивні та проблемні аспекти функціонування інформаційних систем в організаціях. Принципи створення спеціалізованого структурного підрозділу з питань управління інформаційною системою організації. Організаційна

та інформаційна технології. Основні складові інформаційних систем: персонал, завдання, технології, культура, структурні компоненти та взаємовідносини в організації.

Концептуальна структура управління інформаційною системою в організації. Функціональна організаційна структура відділу інформаційного обслуговування. Принципи добору спеціалістів з інформаційних систем для формування бізнес-орієнтованої організаційної структури. Тенденції змін в управлінні сучасними інформаційними системами. Управління людськими ресурсами у сфері інформаційних технологій. Кар'єра працівників відділу інформаційного обслуговування.

ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти застосування інформаційних систем і технологій в управлінні

ТЕМА 6. Системи підтримки прийняття управлінських рішень

Інформація, рішення та управління. Системи підтримки прийняття рішень. Сутність і компоненти системи підтримки прийняття рішень. Аналітичні методи та інструменти підтримки прийняття управлінських рішень. Методи аналізу «причина - наслідок», кореляційно-регресивний аналіз, аналіз тенденцій, оптимізація. Сфери використання системи підтримки прийняття рішень. Архітектура системи підтримки прийняття рішень. Види експертних систем. Складові експертних систем. Розвиток експертних систем. Вартість експертних систем.

Використання технологій штучного інтелекту в управлінні організацією. Сучасний погляд на системи штучного інтелекту. Характеристики поведінки систем штучного інтелекту. Основні сфери застосування систем штучного інтелекту.

ТЕМА 7. Корпоративні інформаційні систем

Аналіз сучасних корпоративних інформаційних систем, які пропонуються на ринку програмного забезпечення. Відповідність інформаційних систем вимогам ведення сучасного бізнесу та інтеграція у міжнародне середовище. Комплекси управлінських

завдань, які дають змогу автоматизувати корпоративні інформаційні системи. Склад та характеристика основних елементів програмного продукту. Можливості інформаційної системи задовольняти інформаційні потреби менеджерів різних рівнів. Структура інформаційного забезпечення програмного продукту та можливості настроювання за вимогами конкретного підприємства.

Автоматизація основних управлінських функцій: планування, організація, облік, контроль, координація. Автоматизація операційного управління, управління персоналом, документообігом, фінансами, маркетингом. Забезпечення «прозорості» операцій та захисту інформації від несанкціонованого доступу. Можливість інтеграції з іншими автоматизованими інформаційними системами управління.

Система впровадження корпоративних програмних продуктів: пусконаладжувальні роботи. Абонентське обслуговування. Навчання користувачів. Надання консультацій. Розроблення плану автоматизації. Системне адміністрування. Гарантійне обслуговування.

ТЕМА 8. Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет

Бізнес та інтернет: користувачі, комунікації та співпраця, електронна комерція, інтерактивний маркетинг. Основні принципи використання інтернету організацією з метою здійснення своєї діяльності. Створення віртуальних компаній у межах міжнародної мережі. Вартість інтернету для підприємств-користувачів. Інтернет - технології та формування бізнес-фокусу споживача. Основні схеми підключення до глобальної мережі. Принципи роботи провайдерів, які надають послуги з підключення.

Спеціальні інформаційні ресурси інтернету, що надають можливість підтримки щодо здійснення завдань маркетингової діяльності, управління фінансами, персоналом, документообігом.

Основи електронної комерції. Варіанти вибору технологічної архітектури для електронної комерції. Застосування електронної комерції у практичній діяльності

підприємства. Основні характеристики економічних моделей для електронної комерції. Взаємозв'язок електронної комерції із поведінкою споживача, бізнес-процесами та конкуренцією. Роздрібний продаж на вебсайтах. Управління ланцюгом постачальників. Електронні платежі та безпека. Електронне переміщення запасів.

ТЕМА 9. Локальні та регіональні інформаційні мережі в сучасних організаціях

Загальна характеристика комп'ютерної мережі Інтранет та Екстранет. Взаємозв'язок внутрішньої мережі підприємства із екстранетом та інтернетом. Застосування інтранету сучасними компаніями: комунікації та співробітництво, управління бізнес-операціями. Ресурси інтранет-технологій. Компоненти архітектури інформаційної технології інтранет. Вартість інтранету для сучасних компаній.

Роль екстранету у діяльності сучасних компаній. Основне призначення екстранету при виконанні бізнес-операцій. Майбутнє інтранету та екстранету. Інструменти здійснення електронних комунікацій. Електронна пошта. Інструменти проведення електронних конференцій. Голосові конференції. Відеоконференції. Телеконференції. Чатові системи.

ТЕМА 10. Безпека інформаційних систем

Питання безпеки та контролю інформаційних систем. Контроль введення, обробки та збереження інформації. Фізичний захист інформаційних систем. Безпека та захист мережі. Захист від фізичного втручання, збою комп'ютерів. Процедурний контроль. Аудит інформаційних систем.

Етичні аспекти використання інформаційних систем. Ділова етика використання інформаційних систем. Соціальні аспекти. Особистість та умови праці в інформаційних системах. Захист особистої та комерційної таємниці. Комп'ютерна злочинність. Здоров'я працівників, особиста відповідальність.

4 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота виконується з метою закріплення теоретичних знань і набуття навичок розв'язання практичних завдань з дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні».

Виконання контрольної роботи є складовою самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання при вивченні дисципліни. Контрольна робота виконується протягом семестру та містить шість завдань, що відповідають завданням до лабораторних робіт. Контрольну роботу здобувач виконує індивідуально за варіантом. Варіант для виконання завдань 1 – 5 здобувач визначає самостійно при виборі базового підприємства, на прикладі якого буде виконуватися контрольна робота, і узгоджує з викладачем на початку семестру, а для завдання 6 та 7 – за шифром своєї залікової книжки.

Контрольна робота оформлюється на аркушах формату А4. Загальний обсяг роботи має становити 15 – 25 сторінок. Детально вимоги до студентської навчальної звітності викладено у [23]. Закінчена робота має містити зміст; стисло викладені умови завдань; результати розв'язання завдань із поясненнями за необхідності; список використаних джерел.

Захист контрольної роботи передбачає розгляд і аналіз викладачем результатів виконання кожного завдання, а також відповідь здобувача на 1 – 2 запитання стосовно кожного завдання. Результати виконаних завдань і відповіді студента оцінюються за кожним змістовим модулем окремо. Критерії оцінювання наведено у вступі.

Оцінки, одержані за контрольну роботу, враховуються в оцінках за змістові модулі згідно з робочою програмою дисципліни.

5 ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ 1. Основи інформаційних систем управління підприємствами

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 1

Проектування організаційних структур підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів

Мета – систематизація знань проектування організаційних структур підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів.

Домашнє завдання – використовуючи матеріали практик, літературні джерела, інтернет-ресурси знайти схеми організаційних структур підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів (служб філій, виробничих підрозділів філій тощо).

Контрольні питання

- 1 Дайте визначення інформаційній і автоматизованій інформаційній системі.
- 2 Для чого призначена інформаційна система?
- 3 Охарактеризуйте інформаційні системи оперативного рівня управління.
- 4 Охарактеризуйте інформаційні системи фахівців.
- 5 Охарактеризуйте інформаційні системи для менеджерів середньої ланки управління.
- 6 Охарактеризуйте стратегічні інформаційні системи.

Завдання до виконання лабораторної роботи

Виконати проектування організаційних структур підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів (служб філій, виробничих підрозділів філій тощо) та розробити пропозиції щодо переліку завдань, які підлягають автоматизації.

Програма досліджень

1 З використанням інструментарію текстового редактора побудувати схему організаційної структури обраного для дослідження підприємства (підрозділу).

2 Ознайомившись з теоретичними положеннями про організаційні структури підприємств, використовуючи літературні джерела, стисло описати організаційні структури обраного для дослідження підприємства (підрозділу), визначити їх тип та вказати функції та завдання, які виконує кожен структурний підрозділ (відділ, дільниця тощо), посади і їх кількість, які повинні бути передбачені в кожному з підрозділів, наведених у схемах організаційних структур. Вказані дані систематизувати за формою таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Функції та завдання підрозділів підприємства

Підрозділ	Посада (кількість працівників на цій посаді)	Завдання, які виконують працівники на посаді	Функції управління
1	2	3	4

3 Розробити пропозиції по кожному структурному підрозділу щодо переліку завдань, які доцільно автоматизувати.

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 2

Проектування інформаційного забезпечення підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів

Мета – набуття практичних навичок щодо проектування інформаційного забезпечення підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів.

Домашнє завдання – використовуючи матеріали практик, літературні джерела, інтернет-ресурси знайти види документів, які оформлюються на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах.

Контрольні питання

- 1 Дайте визначення поняття «документ».
- 2 Дайте визначення поняття «документообіг».
- 3 Дайте характеристику функціонування систем електронного документообігу.
- 4 Наведіть приклади систем електронного документообігу, що представлені на українському ринку.
- 5 Наведіть приклади зовнішніх та внутрішніх джерел інформації підприємства. Які властивості має інформація, що може бути отримана з цих джерел?
- 6 Дайте визначення поняття інформації та економічної інформації.
- 7 Назвіть особливості економічної інформації.

Завдання до виконання лабораторної роботи

Виконати проектування інформаційного забезпечення (документообігу) підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів та розробити пропозиції щодо схеми документообігу на підприємстві.

Програма досліджень

- 1 Використовуючи матеріали завдання лабораторної роботи 1 проаналізувати, яка інформація необхідна для виконання завдань окремих підрозділів відповідного підприємства.
- 2 Для кожного завдання описати необхідну вхідну та вихідну інформацію, занести в таблицю 4.2.

Таблиця 4.2 – Вхідна та вихідна інформація

Завдання, які виконують підрозділи підприємства	Інформація	
	Вхідна	Вихідна
1	2	3

3 Проаналізувати, чи має ця інформація постійний або змінний характер, результати занести в таблицю 4.3.

Таблиця 4.3 – Постійна та змінна інформація

Завдання, які виконують підрозділи підприємства	Інформація	
	Постійна	Змінна
1	2	3

4 Зробити висновки щодо складу та структури інформаційного забезпечення підприємства (Навести схему документообігу на підприємстві.)

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 3

Проектування технічного забезпечення автоматизованої системи управління підприємством залізничної галузі та/ або його виробничого підрозділу

Мета – набуття практичних навичок проектування технічного забезпечення автоматизованої системи управління підприємством залізничної галузі та/ або його виробничим підрозділом.

Домашнє завдання – використовуючи матеріали практик, літературні джерела, інтернет-ресурси знайти технічне забезпечення, яке використовується на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах для автоматизації управління роботою цих підприємств.

Контрольні питання

- 1 Наведіть ознаки класифікації ІС.
- 2 Поясніть призначення експертних ІС.

3 Охарактеризуйте типові види діяльності, які визначають функціональну ознаку класифікації ІС?

4 Дайте порівняльну характеристику управлінських ІС і систем підтримки прийняття рішень.

5 Наведіть класифікацію ІС за рівнями управління.

6 Наведіть класифікацію ІС за сферою застосування.

7 Дайте визначення корпоративної інформаційної системи.

8 Наведіть характерні ознаки корпоративної інформаційної системи.

9 Що таке математичне забезпечення?

10 Які підсистеми належать до забезпечувальних компонентів ІС? Охарактеризуйте кожен із забезпечувальних підсистем ІС.

11 Яку структуру має інформаційне забезпечення? Охарактеризуйте його складові елементи.

12 Охарактеризуйте структуру інформаційної системи.

Завдання до виконання лабораторної роботи

Виконати проектування технічного забезпечення підприємств залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах та розробити пропозиції щодо технічного забезпечення для підприємства.

Програма досліджень

1 Використовуючи матеріали лабораторних робіт 1 та 2 описати, яке технічне забезпечення необхідне для виконання завдань обраного підприємства.

2 Описати, яке технічне забезпечення потрібне для виконання цих завдань. Використовуючи інтернет-ресурс знайти характеристики та вартість технічних засобів. На підставі знайдених відомостей побудувати таблицю 4.4.

Таблиця 4.4 – Відомості про технічні засоби для обробки інформації

Підрозділ	Назва технічного засобу (кількість технічних засобів)	Завдання, що вирішуються за допомогою технічного засобу	Вартість технічного засобу, грн	Стисла характеристика технічного засобу
1	2	3	4	5

3 На базі схеми організаційної структури побудувати схему комплексу технічних засобів.

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти застосування інформаційних систем і технологій в управлінні

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 4

Проектування програмного забезпечення, що використовується для управління підприємством залізничної галузі та/ або його виробничого підрозділу

Мета – набуття практичних навичок проектування програмного забезпечення, що використовується для управління підприємством залізничної галузі та/ або його виробничим підрозділом.

Домашнє завдання – використовуючи матеріали практик, літературні джерела, інтернет-ресурси знайти програмне забезпечення, яке використовується на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах.

Контрольні питання

- 1 Поясніть термін «програмне забезпечення».
- 2 Поясніть різницю між поняттями «коробочне програмне забезпечення» та «програмне забезпечення на замовлення».
- 3 Дайте визначення життєвого циклу інформаційних систем.
- 4 Перерахуйте етапи життєвого циклу інформаційних систем.
- 5 Охарактеризуйте основні етапи життєвого циклу ІС.
- 6 У чому полягає роль замовника при створенні інформаційної системи підприємства.
- 7 Наведіть приклади прихованих витрат на підтримку та обслуговування інформаційної системи.

Завдання до виконання лабораторної роботи

Виконати проектування програмного забезпечення, що використовується на підприємстві залізничної галузі та/ або в його виробничих підрозділах та розробити пропозиції щодо складу програмного забезпечення для підприємства (підрозділу).

Програма досліджень

1 Використовуючи матеріали лабораторних робіт 1 та 2 описати, яке системне і прикладне програмне забезпечення необхідне для виконання завдань обраного підприємства.

2 Описати характеристики та вартість окремих складових програмного забезпечення, яке потрібне для виконання завдань за формою таблиць 4.5, 4.6.

Таблиця 4.5 – Характеристика системного програмного забезпечення

Назва програмного забезпечення	Фірма-розробник програмного забезпечення	Стисла характеристика програмного забезпечення	Вартість програмного забезпечення
1	2	3	4

Таблиця 4.6 – Характеристика прикладного програмного забезпечення

Назва програмного забезпечення	Фірма-розробник програмного забезпечення	Стисла характеристика програмного забезпечення	Вартість програмного забезпечення
1	2	3	4

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 5

Ознайомлення з програмними продуктами, що використовуються на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах

Мета – огляд та систематизація програмних продуктів, що використовуються на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах.

Домашнє завдання – використовуючи матеріали практик, літературні джерела, інтернет-ресурси знайти інформацію про програмне забезпечення, яке використовується в сучасних умовах на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах. За можливості ознайомитися з їх роботою.

Короткі теоретичні положення

Контрольні питання

1 Які програмні продукти застосовуються в управлінні персоналом залізничної галузі?

2 Охарактеризуйте програмні продукти, що застосовуються в залізничній галузі в управлінні фінансовими потоками?

3 Які програмні продукти застосовуються в обліку та аналізі на філіях залізниць та у їх виробничих та структурних підрозділах?

Завдання до виконання лабораторної роботи

Виконати пошук рекламної інформації та демонстраційних версій програмних продуктів, що використовуються в сучасних умовах на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах, та ознайомитися з їх функціональними можливостями.

Програма досліджень

1 Виконати огляд та надати характеристику існуючих програмних продуктів для підприємств залізничної галузі та їх виробничих підрозділів.

2 Виділити задачі, які допомагають вирішувати ці програмні продукти. Заповнити таблицю 4.7.

Таблиця 4.7 – Порівняльна характеристика програмного забезпечення, що використовується на підприємствах залізничної галузі та в їх виробничих підрозділах

Назва програмного продукту	Фірма-розробник програмного продукту	Стисла характеристика програмного продукту	Вартість програмного продукту	Задачі, на виконання яких спрямовано програмне забезпечення
1	2	3	4	5

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 6

Застосування Microsoft Excel в управлінській діяльності менеджерів

Мета – набуття практичних навичок застосування засобів Microsoft Excel в управлінській діяльності менеджерів.

Домашнє завдання – систематизувати вивчений у попередніх курсах матеріал щодо прийомів, способів та методів аналізу господарської діяльності.

Контрольні питання

1 Які основні задачі дає змогу вирішувати табличний редактор Microsoft Excel?

2 Наведіть основні можливості роботи із сучасними електронними документами.

3 Опишіть прийоми роботи з електронними таблицями як з базами даних.

4 Охарактеризуйте технології створення зведених таблиць за допомогою Microsoft Excel.

5 У чому полягають можливості Microsoft Excel за візуалізацією даних?

Завдання до виконання лабораторної роботи

Виконати аналіз пасажирообігу АТ «Українська залізниця» способом порівняння з базовим роком. За базу обрати перший рік фактичного ряду числових даних. Вихідні дані наведено у таблиці 4.8. Варіант обирається за передостанньою цифрою шифру залікової книжки здобувача.

Програма досліджень

1 Застосовуючи табличний редактор Microsoft Excel за вихідними даними таблиці 4.8 визначити середню дальність перевезень пасажирів регіональною філією.

2 Застосовуючи табличний редактор Microsoft Excel провести аналіз динаміки показників, що характеризують роботу філій у пасажирському сполученні.

3 Розрахунки динаміки показників, що характеризують роботу філій у пасажирському сполученні, виконати у формі таблиці 4.9.

4 Надати скріншот програмування розрахунків у Microsoft Excel.

5 Побудувати структурну діаграму пасажирообігу.

6 Побудувати лінійну діаграму темпів росту пасажирообігу, кількості відправлених пасажирів та середньої дальності перевезень.

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 7

Прогнозування розвитку економічних явищ засобами Microsoft Excel

Мета – набуття практичних навичок застосування засобів Microsoft Excel для прогнозування економічних явищ.

Домашнє завдання – систематизувати вивчений у попередніх курсах матеріал щодо методів прогнозування розвитку економічних та соціальних явищ.

Контрольні питання

1 Засоби табличного процесу Microsoft Excel для прогнозування економічних процесів.

2 Прогнозування соціально-економічних явищ як інструмент обґрунтування управлінських рішень.

3 Що виступає об'єктом прогнозування економічних явищ?

4 Надайте визначення та наведіть приклади суб'єктів прогнозування та користувачів отриманої інформації.

5 Що передбачає процес формування інформаційного забезпечення прогнозування?

6 Наведіть приклади інформації, що найбільш часто використовується у прогнозуванні?

Таблиця 4.8 – Фактичні обсяги роботи філій АТ «Українська залізниця» у пасажирському русі

Рік	Варіант							
	0	1; 7	2	3; 8	4	5; 9	6	
	Донецька	Придніпровська	Південна	Південно-Західна	Одеська	Львівська	Усього за філіями	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1 Пасажирооборот загальний, млн пас. км								
1-й	3569,8	9903,7	6348,0	15991,1	7424,0	5639,3	48875,8	
2-й	2454,7	5558,9	4589,9	13489,3	5668,9	5303,2	37064,9	
3-й	1849,4	4296,1	4426,3	13722,0	5898,2	5721,4	35913,4	
4-й	1880,5	4598,8	4686,7	13991,0	6366,4	5836,6	37360,1	
5-й	568,8	2908,4	3704,1	10617,1	5968,4	4234,5	28001,3	
1.1 Пасажирооборот у прямому сполученні, млн пас. км								
1-й	1689,5	6339,0	3848,4	8626,2	5679,5	2302,5	28485,1	
2-й	749,6	2518,3	2128,1	6187,8	3922,4	1986,7	17492,9	
3-й	243,9	1570,5	1917,6	6466,1	4105,8	2279,3	16583,2	
4-й	343,6	1880,1	2175,3	6935,8	4558,6	2464,9	18358,3	
5-й	404,9	2065,6	2326,4	7234,8	4882,7	2671,4	19585,7	
1.2 Пасажирооборот у місцевому сполученні, млн пас. км								
1-й	115,5	837,8	226,6	1706,4	387,4	590,2	3863,9	
2-й	45,3	445,1	167,9	1496,7	359,1	587,1	3101,2	
3-й	0,6	113,9	135,3	1513,3	372,5	663,2	2798,8	
4-й	1,4	132,9	150,5	1545,5	375,9	684,2	2890,5	
5-й	2,0	141,7	169,3	1584,4	373,5	701,1	2972,0	

Продовження таблиці 4.8

1	2	3	4	5	6	7	8
1.3 Пасажирооборот у приміському сполученні, млн пас. км							
1-й	1764,8	2726,9	2273,0	5658,5	1357,1	2746,5	16526,9
2-й	1659,7	2595,5	2293,9	5804,8	1387,4	2729,4	16470,7
3-й	1604,9	2611,7	2373,3	5742,5	1419,9	2778,9	16531,2
4-й	1535,5	2585,8	2360,9	5509,8	1431,8	2687,4	16111,3
5-й	161,9	701,1	1208,3	1797,9	712,1	862,0	5443,5
2 Кількість перевезених пасажирів, млн пас.							
1-й	52047,2	75209,6	65246,7	126756,8	33317,0	63617,7	416195,0
2-й	47325,1	66899,4	63426,6	125363,1	33246,5	62287,3	398548,0
3-й	44497,0	65854,4	63765,1	124243,7	34100,4	63277,0	395737,6
4-й	43232,8	66277,9	64202,6	122787,9	34485,9	62591,5	393578,6
5-й	5568,2	21528,1	33792,8	52319,3	17300,9	27617,3	158126,6
2.1 Кількість перевезених пасажирів у прямому сполученні, млн пас.							
1-й	4075,9	8500,8	4896,8	11315,8	4597,9	5219,7	38606,9
2-й	2285,2	4300,1	3412,8	8747,9	3762,8	4433,2	26942,0
3-й	1135,8	3528,3	3241,7	9270,6	4068,1	5109,9	26354,4
4-й	1695,7	3908,8	3640,3	10120,1	4440,5	5488,7	29294,2
5-й	1966,7	4186,5	3816,3	10821,6	4704,6	5763,1	31258,8

Продовження таблиці 4.8

1	2	3	4	5	6	7	8
2.2 Кількість перевезених пасажирів у місцевому сполученні, млн пас.							
1-й	987,0	2463,3	1453,6	8167,5	1657,5	3002,0	17731,0
2-й	410,0	1429,2	997,6	6893,8	1498,3	2895,1	14124,0
3-й	11,5	492,4	790,2	6932,0	1605,5	3286,3	13117,9
4-й	25,8	592,7	898,8	7159,9	1627,1	3431,6	13735,9
5-й	38,1	664,2	994,5	7505,7	1516,0	3608,2	14326,6
2.3 Кількість перевезених пасажирів у приміському сполученні, млн пас.							
1-й	46984,2	64245,4	58896,4	107273,5	27061,6	55396,0	359857,1
2-й	44629,9	61170,0	59016,2	109721,5	27985,4	54959,0	357482,0
3-й	43349,6	61833,7	59733,2	108041,1	28426,7	54880,7	356265,0
4-й	41511,3	61776,4	59663,5	105507,8	28418,3	53671,1	350548,5
5-й	3563,4	16677,5	28982,1	33992,0	11080,3	18246,0	112541,2

Таблиця 4.9 – Динаміка показників, що характеризують роботу філії у пасажирському сполученні

Показник	Значення за роками періоду, що аналізується					Відхилення від базового (першого) року							
						Відносне, %							
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1 Кількість перевезених пасажирів, тис. пас.:													
у прямому сполученні													
у місцевому сполученні													
у приміському сполученні													
2 Пасажирооборот, млн пас. км:													
у прямому сполученні													
у місцевому сполученні													
у приміському сполученні													
3 Середня дальність перевезень, км:													
у прямому сполученні													
у місцевому сполученні													
у приміському сполученні													

Завдання до виконання лабораторної роботи

Надати прогнозну оцінку попиту на перевезення вантажів АТ «Українська залізниця» у 20-23 рр. від початку періоду, що розглядається. Вихідні дані наведено у таблиці 4.10. Варіант обирається за останньої цифрою шифру залікової книжки здобувача.

Програма досліджень

1 Застосовуючи Microsoft Excel надати прогнозну оцінку на перевезення вантажів залізницею у 20-23 рр. Зокрема, подати математичну модель розвитку попиту на перевезення вантажів, визначити її достовірність.

2 Результати розрахунків відобразити графічно.

3 Надати скріншот програмування розрахунків у Microsoft Excel.

За результатами виконання лабораторної роботи скласти звіт, що має містити назву роботи, завдання та отримані результати за кожним етапом програми досліджень.

Таблиця 4.10 – Фактичний попит на перевезення за родами вантажів АТ «Українська залізниця»

		Варіант									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Рік	Відправлено вантажів, тис. т										
	Кам'яне вугілля	Нафто-продукти	Руда залізна та марганцева	Чорні метали	Хімічні й мінеральні добрива	Лісові вантажі	Будівельні вантажі	Зерно та продукти перемолю	Кокс	Цемент	
1-й	91753,3	16818,3	56403,7	31792	4977,7	2971,8	36627,3	7662,3	10281,9	3879,1	
2-й	92942,1	21551,3	59605,4	32359,8	5050,9	3584,1	37129,9	11448	9984	5125	
3-й	97730,1	27394,4	63787	35346,6	5742,8	4441,9	45357,2	6168,3	11675,6	6996,8	
4-й	101753	23740,4	65691,9	37238,6	6058	4424	48720,8	9249,8	12405,9	8332,2	
5-й	97666,3	20072,8	69712,1	36038,8	6747,8	4854,8	46905,7	11584	9697,5	9334,2	
6-й	96308,6	17434,8	72955,6	41768,9	7747,9	4332,6	68336,6	6800,5	10853,8	10811,9	
7-й	102198	13394,6	68875,3	36105	6971,7	3391,8	61544,9	15497,9	10690,6	10767,5	
8-й	91000,1	10833,4	61906,4	26803,7	4745,8	4628,6	37141,7	19575,4	9493	6253,9	
9-й	98055,2	11961,3	71908,4	29044,3	5718	4932,8	46162,3	12162,2	10460,6	6504,9	
10-й	104379	11273,4	76158,7	31589,9	8013,6	4394,7	54039,6	14161,5	11281,7	6815,6	
11-й	102575	7514,1	73229,4	29285,9	7777,4	4878,6	53901,2	22693,1	11564,4	6075,6	
12-й	102817	8993,1	76616,2	30928,9	6013,1	4967,8	53258,3	22437,9	10861,9	6233,3	
13-й	76097,4	3167,9	74808,6	26867,5	4884,8	4988,2	49174,8	25221	8070,5	5534,6	
14-й	59093,7	2711,2	75337,6	23068,1	4314,5	4160,4	41243,1	28780,1	6652,5	5568,6	
15-й	57518,6	3319,1	69371,3	25285,4	4151	2778,4	35379	31947,7	7100,6	5882,7	
16-й	43857,3	3825,5	64883,9	20829,2	3493,5	4977,7	41220,2	35711,4	5024,3	5944	

6 СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ ДО КУРСУ

1 Переглядаючи пошту, керівник помічає документ, з яким хотів би ознайомитись детальніше. Але часу зараз немає, і він залишає документ у себе, сподіваючись уважно опрацювати його в суботу чи у вільну хвилину наприкінці робочого дня. Чи правильно він вчинив? Відповідь обґрунтуйте.

2 Наведіть приклад ситуації і поясніть, за яких умов істотне збільшення вигод від інформації з докладанням малих зусиль для її отримання та обробки стає непотрібним.

3 Вкажіть та опишіть етапи та елементи схематичної моделі комунікаційного процесу з наявністю підстав для ситуації:

- підготовка наказу по підприємству стосовно покарань за порушення трудової дисципліни;
- бухгалтер подає пояснювальну записку у зв'язку з відсутністю на робочому місці через хворобу;
- головний бухгалтер інформує директора про недоліки у роботі і подає пропозиції з їх усунення;
- начальник механічного цеху рекомендує заступнику з виробництва преміювати винахідливого майстра;
- заступник з економіки телефонує у відділ маркетингу з проханням надати інформацію про конкурентів;
- секретар подає заяву про звільнення за власним бажанням.

4 Вкажіть, якого виду інформація згідно з відомими ознаками класифікації потрібна для вирішення наявних проблем та хто повинен її надати. Відповідь обґрунтуйте: потреба виходу вітчизняного кондитерського підприємства на ринки країн близького зарубіжжя у зв'язку із загостренням конкуренції всередині країни; конфлікт у бухгалтерії великого деревообробного підприємства між представниками молодшого і старшого поколінь стосовно виконання непередбачених робіт у позаробочий час; непорозуміння між представниками профспілки та керівництвом ПАТ «Автолюкс» з приводу невиконання однією зі сторін обов'язків із соціального забезпечення персоналу; вихід з ладу нової технологічної лінії у пресувальному цеху

колективного підприємства з виробництва будівельних матеріалів.

5 Працівникові відділу замовлення взуттєвої фабрики потрапив до рук лист такого змісту: «Вельмишановна дирекціє! Хочу повідомити вас про те, що придбані позавчора у вашому фірмовому магазині черевики виявилися бракованими, оскільки вже на наступний день тріснула підошва. Мені дуже неприємно вам про це повідомляти, та це вже не перший випадок. Таке сталося і у моєї знайомої. Нам подобається продукція вашої фірми і ми вже не перший рік купуємо ваше взуття. Та таких випадків ніколи не було. Тому прошу звернути увагу на моє повідомлення та вжити відповідних заходів.....»

1 Як би ви охарактеризували інформацію, яка надійшла у відділ замовлень?

2 Визначте носія цієї інформації.

3 Який вид документації використано для передавання цієї інформації?

4 Ваші дії для вирішення цієї ситуації. Яка інформація та документація використовуватиметься у цьому випадку?

5 Чи під час вирішення проблеми доцільно використовувати графіки? Якщо так, то які саме?

6 У директора машинобудівного підприємства на прийомі представник заводу, якому об'єднання постачає низку виробів за угодою кооперації і з яким склались багаторічні добрі стосунки. Представник просить дещо змінити номенклатуру і терміни поставок, пояснює необхідність цього і передає відповідний лист. Не маючи необхідної інформації про це, що цілком нормально, щиро прагнучи допомогти заводу-замовнику, і водночас не бажаючи його безпідставно обнадіювати, директор залишає лист у себе, обіцяючи розібратися і допомогти. Чи правильно він вчинив? Відповідь обґрунтуйте.

7 Мале підприємство «Фітнес» спеціалізується на пошитті спортивного одягу. Бізнес розвивається, підприємство досягло певних успіхів. Однак поступово почала даватися взнаки відсутність ноу-хау. Зростання підприємства уповільнилося через

недосконалу бухгалтерію та складську систему. На малому підприємстві (МП) з фінансовою документацією та грошовими ресурсами працювали один штатний бухгалтер та друкарка за сумісництвом. Уповільнення зростання зменшувало вірогідність отримання запланованих прибутків та викликало загрозу появи фінансових труднощів з виплати відсотків за користування банківським кредитом. На складах підприємства панував хаос. Клерки ходили між тюками речей з довгими списками в руках і не знали напевне, що було в стопках. Нереалізований товар залежувався. Загалом товарообіг зменшився у 1,5 – 2 рази на рік і відбувався дуже повільно. Крім того, великі залишки нереалізованої продукції призвели до затоварювання складів, частину з яких підприємство змушене було додатково орендувати. Керівництво МП «Фітнес» вирішило звернутися до комп'ютерної фірми із замовленням на розробку комп'ютерної бази даних, яку можна використовувати для здійснення контролю за виробництвом і реалізацією продукції, проведення фінансових операцій. МП «Фітнес» закупило необхідне комп'ютерне обладнання, найняло бухгалтера, який має навички роботи на комп'ютері, вміє працювати зі спеціальним програмним забезпеченням. МП відмовилося від послуг тимчасової друкарки й отримувало рахунки-фактури електронною поштою через день після продажу. Складські операції стали ефективнішими. Якщо за рік до цього чотири клерки працювали з 8-ї години ранку до 7-ї години вечора, то після внесених змін ту саму роботу виконували два клерки з 9-ї години ранку до 5-ї години дня. Товарообіг зріс у п'ять разів на рік.

Завдання

1 Опишіть процес проходження потоку даних та інформації через різні відділи підприємства (від закупівлі сировини до реалізації готової продукції).

2 Опишіть, як у наведеному прикладі відображаються п'ять характеристик високоякісної інформації.

3 Визначте внутрішні і зовнішні джерела інформації, необхідні для прийняття рішень з управління бізнесом МП «Фітнес».

8 Уявіть, що ви обіймаєте посаду директора комерційного ліцею, який функціонує при університеті. Учні ліцею протягом трьох років (з 9 по 11 клас) разом з обов'язковими дисциплінами вивчають ще 3-4 за вибором та 2 фахові. Спеціальність, за якою здійснюється навчання, обирається на початку навчання в ліцеї. Після закінчення ліцею учні мають право бути зарахованими на 2-3-й курс університету без вступних іспитів, але вони повинні пройти тестування за обраною спеціальністю. Під час вступу до ліцею та перед початком нового півріччя проводяться організаційні збори, де керівництво ліцею має повідомити учнів та їх батьків про дисципліни, які вивчатимуть учні.

Завдання:

1 Чи можна вважати інформацію, яка надається на організаційних зборах, своєчасною та доцільною?

2 Що, на Вашу думку, потрібно зробити, щоб інформація була повною?

3 Запропонуйте шляхи полегшення здійснення вибору навчальних дисциплін учнями.

9 На молокопереробному підприємстві спостерігається тенденція до різкого зменшення обсягу продажу продукції. Частина продукції у торговельній мережі залишається нереалізованою. Оскільки молочна продукція має обмежений термін споживання, то зрештою всі чинники призводять до неможливості покриття виробничих витрат та витрат на реалізацію. Це спричинило зменшення щомісячного запланованого прибутку на 10 – 15 %. Під час обговорення проблемної ситуації на засіданні директором було висунуто такі пропозиції: підвищити якість продукції до рівня, який перевищує якість продукції конкурентів; сформувати власну торговельну мережу і таким чином зменшити ціни реалізації (за рахунок зменшення торговельної націнки); зменшити асортимент продукції, яка є нерентабельною або малорентабельною.

Завдання:

1 Який із запропонованих варіантів вирішення проблемної ситуації, на вашу думку, є найбільш вигідним для молокопереробного підприємства?

2 Які джерела інформації необхідно мати, щоб прийняти найбільш ефективне рішення на засіданні дирекції?

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ

Q1 Види інформаційних систем в управлінні:

V1 СОД, АСУ, ІПС;

V2 планові, стратегічні, оперативні;

V3 планові, диспозитивні, виконавчі;

V4 малі, середні, великі.

Q2 Економічна інформація – це:

V1 інформація про економічні процеси, що характеризують предметну область;

V2 нові відомості, що дають змогу поліпшити управлінські процеси на підприємстві;

V3 інформація про процеси виробництва, розподілу, обміну й споживання матеріальних благ;

V4 набір економічних тверджень, фактів і/або цифр, лексично й синтаксично взаємозалежних між собою.

Q3 Елементи матеріальної системи, інформація про які зберігається та обробляється в інформаційних системах, – це:

V1 предметна область;

V2 економічна інформація;

V3 поля бази даних;

V4 немає правильної відповіді.

Q4 Оберіть найбільш повний список груп користувачів інформаційних систем:

V1 адміністратор баз даних, системний аналітик, системні і прикладні програмісти;

V2 оператор ЕОМ, системний аналітик, програмісти, адміністратор інформаційних систем;

V3 адміністратор баз даних, системний аналітик, споживач інформації;

V4 кінцевий користувач, персонал інформаційних систем, випадковий користувач.

Q5 Програма розрахунку часу доставки вантажу – це приклад:

- V1 системи обробки даних;
- V2 автоматизованої системи управління;
- V3 інформаційно-пошукової системи;
- V4 усе перераховане вище.

Q6 Компоненти системи – це:

- V1 структура, входи і виходи, критерії ефективності, закон поведінки системи;
- V2 структура, мета й обмеження, входи і виходи, закон поведінки системи;
- V3 мета й обмеження, входи й виходи, закон поведінки системи, концептуальна схема;
- V4 структура, мета й обмеження, функція управління, входи і виходи.

Q7 Компоненти інформаційної системи – це:

- V1 структура ІС, вхідна і вихідна інформація, ефективна ЕОМ;
- V2 структура, мета й обмеження, вхідна і вихідна інформація, алгоритм розв'язання задачі;
- V3 база даних, концептуальна схема, інформаційний процесор;
- V4 вихідна і довідкова інформація, алгоритм розв'язання задачі, ЕОМ, адміністратор БД.

Q8 Сигнали, що передають інформацію при наявності угоди про їх смисловий зміст, – це:

- V1 знаки;
- V2 символи;
- V3 дані;
- V4 знакова система.

Q9 Кількість поколінь інформаційних систем:

- V1 2;
- V2 3;
- V3 4;
- V4 5.

Q 10 Обробка та зберігання економічної інформації з метою видачі зведеної інформації забезпечується:

- V1 алгоритмами штучного інтелекту;
- V2 задачами обробки даних;
- V3 пошуковими задачами;
- V4 автоматизацією офісних робіт.

Q11 Інформаційний потік вимірюється:

- V1 кількістю обробленої інформації;
- V2 кількістю переданої інформації;
- V3 кількістю обробленої і переданої інформації;
- V4 кількістю обробленої і переданої інформації за одиницю часу.

Q12 Залежно від виду систем, які пов'язуються потоком, розрізняють інформаційні потоки:

- V1 горизонтальні та вертикальні;
- V2 зовнішні та внутрішні;
- V3 вхідні та вихідні;
- V4 директивні, нормативно-довідкові, обліково-аналітичні, допоміжні.

Q13 Випереджаючий щодо матеріального потоку інформаційний потік у зустрічному напрямку:

- V1 є попереднім повідомленням про майбутнє прибуття вантажів;
- V2 містить відомості про замовлення;
- V3 несе інформацію про кількісні та якісні параметри матеріального потоку;
- V4 містить інформацію про результати приймання вантажу за кількістю і якістю.

Q14 Певним чином організована сукупність взаємопов'язаних засобів обчислювальної техніки, різних довідників і необхідних засобів програмування, що забезпечує розв'язання тих або інших функціональних задач з управління матеріальним потоком – це:

- V1 інформаційна логістика;
- V2 логістичний інформаційний потік;
- V3 логістична інформаційна система;
- V4 інформаційна технологія.

Q15 Функціональна підсистема інформаційної системи:

- V1 є сукупністю технічних засобів, які забезпечують переробку і передачу інформаційних потоків
- V2 складається із сукупності розв'язуваних задач, згрупованих за ознакою спільності мети
- V3 містить у собі різні довідники, класифікатори, кодифікатори, засоби формалізованого опису даних
- V4 все перелічене правильно

Q16 Інформаційні системи, що створюються на адміністративному рівні управління і служать для прийняття довгострокових рішень стратегічного характеру – це:

- V1 виконавчі;
- V2 диспозитивні;
- V3 планові;
- V4 диспетчерські.

Q17 Інформаційні системи, які створюються на рівні управління складом або цехом і служать для забезпечення налагодженої роботи інформаційних систем:

- V1 планові;
- V2 диспозитивні;
- V3 виконавчі;
- V4 оперативні.

Q18 Найвищий рівень стандартизації при вирішенні завдань в інформаційних системах досягається у:

- V1 планових;

- V2 диспозитивних;
- V3 виконавчих;
- V4 оперативних.

Q19 Одиницями вимірювання інформаційного потоку є:

- V1 кількість обробленої і переданої інформації;
- V2 кількість обробленої і переданої інформації за одиницю часу;
- V3 кількість переданої інформації;
- V4 кількість обробленої інформації.

Q20 До принципів організації логістичної інформації не належать:

- V1 повнота і придатність інформації для користувача;
- V2 точність;
- V3 своєчасність;
- V4 вільний формат даних.

Q31 Корпорація – це:

- V1 інтеграція різних ІТ з метою оптимального управління інформацією;
- V2 форма організації підприємницької діяльності;
- V3 система управління бізнес-процесами підприємства протягом усього технологічного процесу процедур управління;
- V4 немає правильної відповіді.

Q32 Корпорації широко відомі в:

- V1 країнах з розвинутою ринковою економікою;
- V2 країнах, що розвиваються;
- V3 федераціях;
- V4 немає правильної відповіді.

Q33 Сучасні інформаційні технології дають змогу створити ЄШ для КІС, яке:

- V1 не забезпечує безпеку і надійність;
- V2 не залежить від апаратних і системних програмних засобів;
- V3 не суттєво знижує сумарні витрати на створення КІС;

V4 немає правильної відповіді.

Q34 Що належить до групи вимог стосовно апаратної частини і системного ПЗ середньої КІС:

V1 локальні мережі;

V2 серверні платформи;

V3 сервери додатків;

V4 усе перераховане вище.

Q35 На які групи ділиться спектр інтегрованих систем управління від великих КІС до малих бухгалтерських програм:

V1 великі, малі;

V2 великі, малі і локальні системи;

V3 глобальні, локальні системи;

V4 відповіді 1 і 3.

Q36 Які системи відносять до рівня оперативного управління:

V1 локальні і малі інтегровані КІС;

V2 середні КІС;

V3 великі КІС;

V4 усе перераховане вище.

Q37 Що вважається інформаційним ресурсом у рамках КІС:

V1 інформація про економічний розвиток;

V2 інформація про фінансові ресурси;

V3 інформація й інформаційні продукти;

V4 усе перераховане вище.

Q38 Потенційними учасниками корпоративної телекомунікаційної мережі можуть бути:

V1 інші організації, які взаємодіють з КІС;

V2 регіональні центри управління;

V3 вузли глобальних і локальних мереж;

V4 усе перераховане вище.

Q39 Що є основною рушійною силою науково-технічної революції та розвитку сучасної світової економіки:

- V1 сучасні КІС;
- V2 єдиний інформаційний простір корпорації;
- V3 інформаційні технології;
- V4 постійне збільшення продуктивності комп'ютерів.

Q40 Що використовується для централізованого управління об'єднанням підприємств:

- V1 корпоративна мережа;
- V2 глобальна мережа;
- V3 локальна мережа;
- V4 відвантаження готового товару.

Q41 Який принцип не є базовим для структурного підходу побудови інформаційних систем:

- V1 принцип ієрархічного упорядкування;
- V2 принцип «розділяй і пануй»;
- V3 принцип абстрагування;
- V4 усе перераховане вище.

Q42 Виберіть правильне твердження:

V1 стандарт ISO/IEC 12207 описує структуру процесів ЖЦ ПЗ, але не конкретизує в деталях, як реалізувати або виконати дії і завдання, включені в ці процеси;

V2 стандарт ISO/IEC 12207 описує структуру процесів і конкретизує в деталях, як реалізувати або виконати дії і завдання, включені в ці процеси;

V3 стандарт ISO/IEC 12207 тільки конкретизує в деталях, як реалізувати або виконати дії й завдання, включені в процеси ЖЦ ПЗ;

V4 усе перераховане вище.

Q43 До допоміжних процесів ЖЦ ПЗ не належить:

- V1 верифікація;
- V2 управління конфігурацією;
- V3 створення інфраструктури проекту;
- V4 усе перераховане вище.

Q44 Основним недоліком каскадного підходу є:

- V1 визначення моменту переходу на наступний етап;

V2 неповне завершення робіт на кожному етапі не дозволяє переходити на наступний етап;

V3 істотне запізнювання з одержанням результатів;

V4 усе перераховане вище.

Q45 Верифікація – це:

V1 те ж, що й тестування, яке пов'язане з ідентифікацією відмінностей між дійсними та очікуваними результатами;

V2 оцінка відповідності параметрів розробки вихідним вимогам;

V3 визначення відповідності поточного стану розробки вимогам поточного етапу.

Q46 Кожний виток спіралі в спіральній моделі відповідає:

V1 закінченому фрагменту або версії ПЗ;

V2 закінченому набору проектної документації, що відповідає критеріям повноти й погодженості;

V3 закінченому рішенню поставленого завдання;

V4 усе перераховане вище.

Q47 До стандартів проектування, розробки і супроводу ІС не відноситься:

V1 стандарт оформлення проектної документації;

V2 стандарт підтримки ЖЦ ПЗ;

V3 стандарт користувацького інтерфейсу;

V4 усе перераховане вище.

Q48 Стандарт інтерфейсу користувача повинен установлювати:

V1 правила оформлення екранів;

V2 правила використання CASE-засобів;

V3 вимоги до оформлення документації;

V4 усе перераховане вище.

Q49 Методи програмної інженерії – це:

V1 способи розробки ПЗ;

V2 способи розробки АІС;

V3 способи розробки ЖЦ ПЗ;

V4 усе перераховане вище.

Q50 Для CSRP необхідне використання відкритих технологій, які дозволяють:

V1 перевірити стан ще не виконаних замовлень або запросити нові можливості;

V2 інтегрувати стратегічні додатки підрозділів у додатки масштабу підприємства;

V3 створити список матеріалів і комплектуючих для виробництва;

V4 усі відповіді правильні.

Q51 Призначення підсистеми визначення місцезнаходження ланок ланцюга поставок у SCM:

V1 миттєво видати менеджерів за запитом необхідну йому інформацію про складські приміщення;

V2 всебічно контролювати складські процеси;

V3 на стороні закупника встановити спеціальне програмне забезпечення;

V4 немає правильної відповіді.

Q52 Що являє собою MRP-методологія:

V1 принципи, за якими можна будувати як моделі підприємств, так і основні виробничі процеси на них;

V2 алгоритм оптимального управління замовленнями на готову продукцію, виробництвом і запасами сировини і матеріалів;

V3 модель виробничого процесу, який описується як потік взаємозалежних замовлень;

V4 усі відповіді правильні.

Q53 Система SCM дає змогу визначити:

V1 собівартість продукції;

V2 витрати на виробництво;

V3 витрати на проведення;

V4 усі відповіді правильні.

Q54 Модуль планування потреби в матеріалах системи MRP II визначає:

V1 план виробництва всіх видів готових виробів і їх характеристики;

V2 розклад закупівлі і внутрішнього виробництва всіх матеріалів комплектуючих виробів;

V3 сукупність виробничих програм для всіх видів виробів;

V4 усе перераховане вище.

Q55 Методи або підходи MRP, MRP II і ERP – це:

V1 формалізована сукупність понять і процесів, за допомогою якої можна описати роботу підприємства;

V2 результат аналізу діяльності реально працюючих підприємств;

V3 сукупність понять і процесів, за допомогою яких можна знизити кінцеву собівартість готових виробів;

V4 немає правильної відповіді.

Q56 Модуль зворотного зв'язку системи MRP II дає змогу:

V1 затверджувати план виробництва всіх видів готової продукції і їх характеристики;

V2 виявляти і вирішувати виникаючі проблеми з постачальниками комплектуючих матеріалів, дилерами і партнерами;

V3 визначати ефективність діяльності підприємства;

V4 усі відповіді правильні.

Q57 Що є основою ефективної діяльності підприємства:

V1 наявність принципів планування;

V2 мережа функціональних відділів;

V3 правильно поставлена система планування;

V4 усе перераховане вище.

Q58 Основа SCP – це системи:

V1 на основі новітніх технологій управління;

V2 прогнозування змінних внутрішнього і зовнішнього середовищ

V3 розширеного планування і формування календарних графіків;

V4 немає правильної відповіді.

Q59 Основними бізнес-процесами в ЛІС є:

V1 управління продажем, управління фізичним розподілом;

V2 управління закупівлями, управління запасами, управління фізичним розподілом;

V3 управління видатками й доходами, управління запасами;

V4 усе перераховане вище.

Q60 Що використовують при автоматизації управління логістичною системою:

V1 традиційні прийоми декомпозиції і комплексний синтетичний підхід;

V2 комплексний підхід і композиція;

V3 комплексний синтетичний підхід;

V4 усе перераховане вище.

Q61 Основні функції ЛІС:

V1 контроль і управління логістичною системою;

V2 контроль, аналіз і управління логістичною системою;

V3 контроль і аналіз;

V4 усе перераховане вище.

Q62 Які основні види діяльності включають у логістичну структуру:

V1 управління закупівлями, транспортування, управління невиробничою сферою;

V2 управління закупівлями, транспортування, управління запасами, управління виробничими процедурами;

V3 усе перераховане вище;

V4 немає правильної відповіді.

Q63 Виберіть напрямки формування інформаційних потоків у сучасній логістиці:

V1 інформація про наявність і місцезнаходження товарів;

V2 повна і достовірна інформація про запаси в логістичному ланцюзі;

V3 відповіді 1 і 2;

V4 немає правильної відповіді.

Q64 Який з принципів побудови ЛІС опирається на режим роботи on-line:

V1 адаптованість інформації;

V2 адекватність інформації;

V3 вчасність інформації;

V4 точність подання даних.

Q65 Дайте визначення логістичної інформаційної системи:

V1 сукупність персоналу, устаткування, інтерактивних процедур обробки інформації, об'єднаних загальним інформаційним потоком, що відбивають фізичні матеріальні потоки на підприємстві;

V2 сукупність персоналу, устаткування, інтерактивних процедур обробки інформації, об'єднаних загальним інформаційним потоком, що відбивають фінансові потоки на підприємстві;

V3 сукупність персоналу, устаткування, інтерактивних процедур обробки інформації, об'єднаних загальним інформаційним потоком;

V4 усе перераховане вище.

Q66 Які потоки поєднує логістична інформаційна система в єдиному економічному процесі:

V1 матеріальні та фізичні потоки;

V2 фінансові потоки;

V3 матеріальні й відповідні їм фінансові потоки;

V4 усе перераховане вище.

Q67 Основні принципи побудови ЛІС:

V1 адекватність інформації, адаптованість, вірогідність;

V2 своєчасність інформації, проблемна орієнтація, адекватність і адаптованість, масштабованість;

V3 своєчасність інформації, проблемна орієнтація, адекватність і адаптованість, сумісність;

V4 точність подання інформації, проблемна орієнтація, адекватність і адаптованість, масштабованість.

Q68 Чим обумовлена надзвичайна актуальність і швидкий розвиток логістичних підходів в управлінні:

- V1 перевищенням попиту над пропозиціями;
- V2 перевищенням пропозиції над попитом;
- V3 вона нічим не обумовлена;
- V4 усе перераховане вище.

Q69 Для чого призначена програма Microsoft Access:

- V1 це набір інструментальних засобів для створення й експлуатації інформаційно-операційних систем;
- V2 це набір інструментальних засобів для створення реляційних баз даних;
- V3 за допомогою цієї програми створюються таблиці бази даних;
- V4 Microsoft Access – це база даних.

Q70 Якій моделі даних властива деревоподібна структура:

- V1 ієрархічній;
- V2 мережній;
- V3 реляційній;
- V4 усе перераховане вище.

Q71 Структура предметної області – це:

- V1 сукупність об'єктів предметної області і зв'язків між ними;
- V2 сукупність сутностей предметної області і зв'язків між ними;
- V3 опис деякої сутності предметної області;
- V4 немає правильної відповіді.

Q72 Види моделей БД за рівнем подання даних:

- V1 логічна, концептуальна, фізична;
- V2 ієрархічна, мережна, реляційна;
- V3 зовнішня, концептуальна, внутрішня;
- V4 немає правильної відповіді.

Q73 Які існують моделі даних:

V1 ієрархічна;

V2 лінійна;

V3 мережна;

V4 реляційна.

Q74 Виберіть правильні види АІС:

V1 документальні;

V2 фактографічні;

V3 інформаційно-пошукові;

V4 системи обробки даних.

Q75 Що властиве мережній моделі даних:

V1 деревоподібна структура;

V2 наявність зв'язків усіх об'єктів з іншими;

V3 орієнтація на розподілені обчислення;

V4 немає правильної відповіді.

Q76 З чого складаються записи в таблицях баз даних:

V1 атрибутів;

V2 параметрів;

V3 полів;

V4 властивостей.

Q77 Види СУБД:

V1 локальні;

V2 багатокористувацькі;

V3 персональні;

V4 мережні.

Q78 Що таке база даних:

V1 сукупність взаємозалежних і узгоджено діючих комп'ютерів або процесорів і інших пристроїв, які забезпечують автоматизацію процесів приймання, обробки і видачі інформації споживачеві;

V2 сукупність особливим чином організованих даних, які зберігаються на машинних носіях і відображають стан об'єктів і їх взаємозв'язки в предметній області;

V3 усе перераховане вище;
V4 немає правильної відповіді.

Q79 Що є прикладом задачі регресії:

V1 визначення суми кредиту;
V2 визначення кредитоспроможності клієнта;
V3 планові, диспозитивні, виконавчі задачі;
V4 визначення виду складу.

Q80 Етапи вирішення задач прогнозування:

V1 побудова моделі, прогнозування результатів;
V2 спрощення моделі, пошук рішення;
V3 пошук асоціативних правил, побудова правил;
V4 усе перераховане вище.

Q81 Що могло б служити параметрами сегментації ринків:

V1 географічне місце розташування, соціально-демографічні характеристики;
V2 формування реакції на товар;
V3 методи просування товару.

Q82 Від чого залежать види моделей Data Mining:

V1 від методів їх створення;
V2 від правил;
V3 від математичних функцій;
V4 усе перераховане вище.

Q83 У чому полягає завдання кластеризації:

V1 у статистично обґрунтованій обробці даних;
V2 в поділі досліджуваної множини об'єктів на групи «схожих» об'єктів;
V3 у пошуці родинних понять;
V4 усе перераховане вище.

Q84 Що є основним завданням аналітика при аналізі даних:

V1 генерація гіпотез;
V2 виявлення прихованих знань;
V3 ефективно володіння ПК;

V4 усе перераховане вище.

Q85 Що є першим етапом інтелектуального аналізу даних:

V1 формування мети;

V2 осмислення постановки завдання й уточнення цілей;

V3 перевірка даних автоматизованого аналізу даних;

V4 усе перераховане вище.

Q86 Нейронні мережі – це:

V1 методи конкретної архітектури мережі;

V2 клас моделей, заснованих на біологічній аналогії з мозком людини;

V3 нейромережні програми;

V4 усе перераховане вище.

Q87 Що завершує оцінку цінності добутого нового знання:

V1 перевірка побудованих моделей;

V2 експериментування;

V3 перевірка нового знання практикою;

V4 усе перераховане вище.

Q88 Які властивості повинні мати нові знання:

V1 недоступні для інтерпретації;

V2 раніше невідомі;

V3 тривіальні.

Q89 Експертні системи – це:

V1 складні програмні комплекси, що акумулюють знання фахівців у конкретних предметних областях і тиражують цей емпіричний досвід для консультацій менш кваліфікованих користувачів;

V2 складні програмні комплекси, що акумулюють знання фахівців у конкретних предметних областях і тиражують цей емпіричний досвід для консультацій більш кваліфікованих користувачів;

V3 складні програмні комплекси, що акумулюють знання фахівців у конкретних предметних областях і тиражують цей практичний досвід;

V4 усе перераховане вище.

Q90 Ким є фахівець предметної області, для якого призначена експертна система:

V1 програміст;

V2 інженер знань;

V3 користувач;

V4 експерт.

Q91 Інтерфейс користувача ЕС – це:

V1 штучний інтелект, що виступає в ролі проміжного буфера між експертом і базою знань;

V2 комплекс програм, що реалізують діалог користувача з ЕС як на стадії введення інформації, так і при одержанні результатів;

V3 програма, що моделює хід міркувань експерта на підставі знань, наявних у БЗ;

V4 усе перераховане вище.

Q92 Програма, що моделює хід міркувань експерта на підставі знань, наявних у БЗ, – це:

V1 підсистема пояснень;

V2 інтелектуальний редактор БЗ;

V3 вирішувач;

V4 усе перераховане вище.

Q93 Процес визначення змісту даних – це завдання:

V1 підсистеми пояснень;

V2 інтерпретації даних;

V3 діагностики;

V4 усе перераховане вище.

Q94 Задача моніторингу полягає в:

V1 безперервній інтерпретації даних у реальному масштабі часу;

V2 створенні «об'єктів» із заздалегідь визначеними властивостями;

V3 виявленні несправностей у деякій системі;

V4 усе перераховане вище.

Q95 Задача передбачення наслідків деяких подій – це задача:

V1 планування;

V2 прогнозування;

V3 аналізу;

V4 синтезу.

Q96 Задача навчання – це:

V1 використання комп'ютера для вивчення чого-небудь;

V2 знаходження планів дій, що належать до об'єктів, здатних виконувати деякі функції;

V3 функція організованої системи, що підтримує певний режим діяльності;

V4 усе перераховане вище.

Q97 Задачами аналізу є задачі:

V1 планування, навчання, прогнозування;

V2 інтерпретації даних, діагностики, управління;

V3 вибору потрібної альтернативи серед множини рішень;

V4 усе перераховане вище.

Q98 Види ЕС за зв'язком з реальним часом:

V1 статичні;

V2 квазідинамічні;

V3 динамічні;

V4 усі відповіді правильні.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1 Призначення й основні завдання сучасних інформаційних систем і технологій в управлінні організацією.
- 2 Історія та основні етапи розвитку інформаційних систем і технологій в управлінні організацією.
- 3 Вплив сучасних інформаційних систем і технологій на розвиток підприємств і галузей народного господарства.
- 4 Класифікація інформаційних систем.
- 5 Етапи впровадження та застосування інформаційних систем на підприємстві.
- 6 Складові частини сучасних інформаційних систем у менеджменті.
- 7 Інформація як складова частина інформаційних систем, її види та властивості.
- 8 Економічна інформація, її структура.
- 9 Класифікація економічної інформації. Методи класифікації.
- 10 Кодування економічної інформації. Методи кодування.
- 11 Штрихове кодування економічної інформації.
- 12 Поняття інформаційної бази підприємства та її складові частини.
- 13 Програмне забезпечення інформаційних систем у менеджменті.
- 14 Системне програмне забезпечення як програмна платформа інформаційних систем.
- 15 Прикладне програмне забезпечення інформаційних систем у менеджменті.
- 16 Спеціалізовані прикладні програми для автоматизації управління на підприємстві.
- 17 Інформаційні системи в управлінні ресурсами підприємства.
- 18 Інформаційні системи в менеджменті в умовах невизначеності і ризику.
- 19 Інформаційні системи у прогнозуванні розвитку підприємства.
- 20 Інтегровані пакети прикладних програм для автоматизації управління на підприємстві.

21 Інтегровані телекомунікаційні системи як апаратна основа сучасних інформаційних систем у менеджменті.

22 Сформулюйте поняття системи та інформаційної системи..

23 Охарактеризуйте сучасний етап розвитку інформаційних систем.

24 Дайте характеристику поколінь розвитку ІС.

25 У яких аспектах проявляється інформаційна культура?

26 Дайте визначення інформаційного суспільства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Береза А. М. Основи створення інформаційних систем : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2001. 214 с.

2 Інформаційні системи бухгалтерського обліку : підруч. для студ. вищ. навч. закл. спец. 7.050106 «Облік і аудит» / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Івахненко, Т. В. Давидюк, Т. В. Шахрайчук; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Житомир : ПП «Рута», 2002. 544 с.

3 Бутова Р. К. Системи оброблення економічної інформації : конспект лекцій для студ. спец. 7.050102 всіх форм навч. Харків : Вид. ХНЕУ, 2005. 220 с.

4 Вовчак І. С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті. Тернопіль : Карт-бланш, 2001. 219 с.

5 Гордієнко І. С. Інформаційні системи і технології в менеджменті : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : КНЕУ, 2003. 259 с.

6 Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2001. 400 с.

7 Демідов П. Г. Комп'ютерні тренінгові системи в економіці : навч.-метод. посіб. Київ : КНТУ, 2005. 240 с.

8 Деордица Ю. С., Савченко В. Т. Компьютерные технологии в маркетинге. Луганск : ВУГУ, 1998. – 238 с.

9 Єр'оміна Н. В. Банківські інформаційні системи : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2000. 270 с.

10 Журавлева И. В. Технология автоматизированной обработки экономической информации. Харьков : РИО ХГЭУ, 2000. 112 с.

11 Ивахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посіб. Київ : Знання Прес, 2003. 349 с.

12 Інформаційні системи і технології в економіці : навч. посіб. ; за ред. В. С. Пономаренка. Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. 542 с.

13 Лубенець С. В. Інформаційні системи в менеджменті : завд. та метод. вказівки до виконання контр. роб. для студ. за напрямом 6.030601 «Менеджмент». Харків : ХІНЕМ, 2009. 38 с.

14 Орлов П. І., Луганський О. М. Інформаційні системи та технології в управлінні, освіті, бібліотечній справі. Харків : Вид. «Прометей-Прес», 2002. 292 с.

15 Основи інформаційних систем : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. / В. Ф. Ситник, Т. А. Писаревська, Н. В. Єрьоміна, О. С. Краєва; за ред. В. Ф. Ситника. Київ : КНЕУ, 2001. 420 с.

16 Павленко Л. А. Корпоративні інформаційні системи : навч. посіб. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2003. 260 с.

17 Писаревська Т. А. Інформаційні системи в управлінні трудовими ресурсами. Київ : КНЕУ, 1997. 252 с.

18 Пінчук Н. С., Галузинський Г. П., Орленко Н. С. Інформаційні системи і технології в маркетингу : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2001. 296 с.

19 Погасій С. О., Краснокутська Ю. В. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 16 с.

20 Плескач В. Л., Рогушина Ю. В., Кустова Н. П. Інформаційні технології та системи : підруч. для студ. екон. спец. Київ : Книга, 2004. 520 с.

21 Информационные технологии в моделировании экономических процессов переходного периода / Н. В. Подмогильный, П. И. Бидюк, И. И. Коваленко, А. В. Слободенюк. Киев : Такі справи, 2000. 232 с.

22 Ситник В. Ф., Козак І. А. Телекомунікації в бізнесі : навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 1999. 204 с.

23 Студентська наукова звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладання та оформлення : метод. посіб. з додержання вимог нормоконтролю у студ. навч. звітності. Харків : УкрДАЗТ, 2005. 40 с.

24 Твердохліб М. Г. Інформаційне забезпечення менеджменту : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2000. 208 с.

25 Терещенко Л. О., Матвієнко-Зубенко І. І. Інформаційні системи і технології обліку : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 187 с.

26 Чаговець В. В. Інформаційні системи та технології на підприємствах та в міжнародному бізнесі : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2016. 169 с.

27 Юдін О. М., Макарова М. В., Лавренюк Р. М. Системи електронної комерції: створення, просування і розвиток : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 201 с.

РЕСУРСИ МЕРЕЖІ INTERNET

1 Інформаційні матеріали сайту «ComputerWorld Україна» (www.computerworld.com.ua)

2 Інформаційні матеріали сайту InternetUA, журнал об Інтернеті и Уанете. (www.internetua.com)

3 Аналитическая система Project Expert Holding (www.expert-systems.com)

4 Баловсяк Н. Структура та зміст інформаційної компетентності майбутнього спеціаліста (<http://ksu.ks.ua/Default.aspx?tabindex=0&tabid=2&lng=2&Inbox=704>)

5 Бармаков Б. Роль інформаційного забезпечення в управлінні компанією (<http://www.management.com.ua/ims/ims130.html>)

6 Дубілет Д. Електронне врядування та бізнес. (<http://www.e-ukraine.info/ukr/dubilet.php>)

7 Інформаційні матеріали сайту «Інформаційне общество» (<http://www.isu.org.ua/>)

8 Інформаційні матеріали сайту «Електронна Україна» (<http://www.e-ukraine.org.ua/>)

9 Інформаційні матеріали Міжнародного суспільно-політичного тижневика «Дзеркало тижня» (<http://www.zn.kiev.ua/ie/show/444/38588/>)

10 Інформаційні матеріали сайту представництва ООН в Україні (<http://www.un.kiev.ua/ua/undp/areas/project.php?id=31>)

11 Концепція формування системи національних інформаційних ресурсів. (<http://www.stc.gov.ua/>)

12 Концепція формування та функціонування інтегрованої інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. (<http://www.stc.gov.ua>)

13 Информационные системы в менеджменте (<http://bibliofond.ru/view.aspx?id=513087>)

14 Погорельый А. Базовые элементы эффективного отдела ИТ (<http://www.management.com.ua/ims/ims122.html>)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт та контрольної роботи
з дисципліни

*«ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ
В УПРАВЛІННІ»*

Відповідальний за випуск Семенцова О. В.

Редактор Еткало О. О.

Підписано до друку 25.02.20 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 2,25. Тираж 35. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.